

Розуміючи, що з себе представляє корупція, досліджуючи це явище і досвід інших країн щодо опору йому.

Список використаних джерел:

1. Rajeev K. Goel and Michael A. Nelson, «Causes of corruption: History, geography and government», BOFIT Discussion Papers, Helsinki, 2008.
2. Костенников М.В., Куракин А.В. Предупреждение и пресечение коррупции в системе государственной службы. М., 2004.

Тронько Ольга Володимирівна,

провідний науковий співробітник відділу з вивчення проблем протидії організованих злочинності у сфері державної безпеки Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України, кандидат юридичних наук;

Прокопченко Світлана Іванівна,

молодший науковий співробітник відділу з вивчення проблем захисту національних інтересів та протидії корупції Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при РНБО України

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ: ДОСВІД ЕСТОНІЇ

Система боротьби з корупцією визнана у світі пріоритетним завданням як в глобальному, так і в національному масштабах. Загальновідомо, що корупція є стримуючим фактором розвитку усіх секторів економіки, сфер життя суспільства, а також системи публічного адміністрування. З огляду на це кожна країна має на меті створення ефективно діючого механізму запобігання корупції із застосуванням найсучасніших інноваційних розробок.

У провідних країнах світу реалізуються національні програми адаптації системи публічного адміністрування до умов інформаційного суспільства, що передбачають впровадження електронного урядування як нової форми взаємодії органів державної влади і суспільства. У контексті євроінтеграційних прагнень України особливого значення набувають запровадження європейських норм і стандартів реалізації державної інформаційної політики та використання зарубіжного досвіду впровадження електронного урядування [1, с. 6]. Так, на сьогоднішній день поширеною світовою практикою є використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, в тому числі й у сфері надання адміністративних послуг. Оскільки, по-перше, використання

інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу уникати особистих контактів між суб'єктом надання адміністративної послуги і суб'єктом звернення, і, в свою чергу, повністю виключає можливість вимагати та отримувати суб'єктом надання послуги неправомірної вигоди від суб'єкта звернення. По-друге, для запобігання корупції значну роль в інформаційному суспільстві відіграє така ознака автоматизації роботи центрів надання адміністративних послуг як запрограмованість систем електронної взаємодії на виконання тих чи інших дій по черзі, що не дає змогу пришвидшити строк надання послуги для «обраних» осіб або надання таким особам послуги поза чергою. У такий спосіб забезпечується дотримання принципу прозорості у діяльності суб'єктів надання адміністративних послуг.

Яскравим прикладом успішного досвіду запровадження системи електронних послуг є розробка та впровадження програми X-Road в Естонії. Така програма створена для здійснення контролю за запитами між незв'язаними комп'ютерними середовищами (системами). Починаючи з 90-х років ХХ століття, ця країна посідає одне з перших місць у списку країн, що запровадили електронне урядування. Саме тому на сьогоднішній день в Естонії усі державні послуги надаються в режимі он-лайн [2]. Завдяки впровадженню програми X-Road у систему публічного адміністрування в Естонії майже всі адміністративні послуги надаються в режимі он-лайн (оплата штрафів, отримання паспортів, оформлення довідок, реєстрація підприємств тощо).

На виконання Концепції розвитку електронного урядування в Україні [3] з метою розвитку та підтримки доступних та прозорих, безпечних та не корупційних, найменш затратних, швидких та зручних електронних послуг запроваджується версія естонської розробки X-Road під назвою «Трембіта» (проект «Підтримка електронного урядування для децентралізації в Україні – EGOV4UKRAINE»). Проект реалізується в рамках Програми підтримки процесу децентралізації в Україні – «U-LEAD з Європою», – яка триває з 2016 року і триватиме по 2020 рік. Програму фінансує Європейський Союз, а також такі країни як: Данія, Естонія, Німеччина, Польща і Швеція. У березні 2018 року також розпочалася розробка інформаційної системи «Вулик». Така інформаційна система підвищить доступність та якість адміністративних послуг, надаваних центрами надання адміністративних послуг, та забезпечить надійне зберігання й захист інформації. «Вулик» базуватиметься на «хмарних» технологіях, тому дозволить надавати технічну підтримку дистанційно та швидко без потреби наймати місцевих ІТ-спеціалістів. Інформаційна система «Вулик» у десятки разів прискорить отримання адміністративних послуг громадянами та юридичними особами шляхом надання доступу до державних реєстрів та обміну даними через естонську цифрову систему електронної взаємодії між державними реєстрами, яка в Україні отримала назву «Трембіта» [4].

Таким чином, варто підсумувати, що в Україні розпочато запровадження позитивної практики досвіду запровадження системи електронних послуг Естонії з метою налагодження електронної взаємодії баз даних між органами державної влади, що дасть змогу підвищити рівень прозорості у сфері надання адміністративних послуг. Така практика також надає можливість уникати особистих контактів між суб'єктом звернення та суб'єктом надання адміністративних послуг, тим самим запобігаючи корупційним проявам у системі публічного адміністрування.

Список використаних джерел

1. Електронне урядування: основи та стратегії реалізації: навчальний посібник у 15 частинах. Ч. 2. Київ, 2017. 74 с.
2. Запровадження електронної взаємодії як необхідна умова розвитку електронного урядування: зарубіжний і вітчизняний досвід. URL: <https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ/498a1b0297a1c4501bc162676828b9.pdf>.
3. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>.
4. Підписано Меморандум щодо впровадження програмного комплексу автоматизації центрів надання адміністративних послуг «Вулик». Урядовий портал. 2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/pidpisano-memorandum-shchodo-vprovadzhennya-programnogo-kompleksu-avtomatizaciyi-centriv-nadannya-administrativnih-poslug-vulik>.

Федоренко Оксана Анатоліївна,

молодший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції Національної академії внутрішніх справ

ЯВИЩЕ КОРУПЦІЇ ЯК ОСНОВНА ПЕРЕШКОДА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Явище корупції не є новизною і переслідує людство, ще на початку встановлення найперших, правил і форм його існування. Проникаючи у всі сфери апарату держави, корупція негативно впливає на динаміку розвитку держави, що перебуває на етапі становлення, та тягне за собою низку негативних наслідків, що здатні поставити під загрозу існування громадянського суспільства та економічної системи, функціонуванню державного апарату, обмежує конституційні права і свободи людини та громадянина руйнує моральні і суспільні цінності; дискредитує державу на міжнародному рівні, що виражається зниженні на міжнародній арені економічних та політичних позицій, погіршені її іміджу у труднощах та перешкодах при вступі країни до авторитетних та престижних організацій або виключення з них. Отже, корупція робить країну такою, яка не відповідає цінностям Європейського